

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **J. P.**, zast. **Ji. P.** proti žalovanému: **Krajský úřad Středočeského kraje**, se sídlem Zborovská 11, Praha 5, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 8. 2008, č. j. 7 Ca 103/2008 - 13, a o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 24. 11. 2009, č. j. 7 Ca 103/2008 - 34,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 24. 11. 2009, č. j. 7 Ca 103/2008 - 34, **se zamítá**.
- II. Kasační stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 8. 2008, č. j. 7 Ca 103/2008 - 13, **se odmítá**.
- III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Praze usnesením ze dne 29. 8. 2008, č. j. 7 Ca 103/2008 - 13, odmítl žalobu žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 4. 2008, č. j. 50777/2008/KUSK, a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Kladna ze dne 10. 12. 2007, č. j. Výst.1057/06/Če/330, Výst.4306/07/Če/330, jímž bylo přerušeno kolaudační řízení stavby „Rodinný dům, elektropřípojka v B. ulici v Kladně - Dubí“ do 31. 5. 2008.

Toto usnesení napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) podáním ze dne 8. 10. 2008, které Městský soud v Praze považoval za kasační stížnost.

Přípisem ze dne 1. 12. 2008, č. j. 7 Ca 103/2008 - 18, Městský soud v Praze zaslal otci stěžovatele Ji. P., nar. X, formulář Potvrzení o osobních, majetkových a výtěžkových poměrech. V reakci na tento přípis otec stěžovatele soudu v podání ze dne 13. 1. 2009 sdělil, že byl učiněn návrh na osvobození od soudního poplatku ze zákona podle § 11 odst. 1 písm. g) a odst. 3 písm. a), c) a f) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

Městský soud v Praze následně usnesením ze dne 17. 2. 2009, č. j. 7 Ca 104/2008 - 25, žádost o osvobození od soudních poplatků zamítl. Toto usnesení doručil otci stěžovatele Ji. P., nar. X. Proti tomuto usnesení podal otec stěžovatele kasační stížnost, která byla dne 18. 6. 2009 spolu se spisem předložena k rozhodnutí Nejvyššímu správnímu soudu.

Nejvyšší správní soud přípisem ze dne 22. 6. 2009, č. j. 4 As 20/2009 - 29, vrátil spis Městskému soudu v Praze, neboť shledal, že usnesení ze dne 17. 2. 2009 nemohlo zasáhnout do žádných práv účastníka řízení, neboť jím nebylo rozhodováno o právech a povinnostech stěžovatele, ale osoby, která účastníkem tohoto řízení není, tj. stěžovatelova otce. Nejvyšší správní soud současně poukázal na to, že při doručování usnesení ze dne 29. 8. 2008, č. j. 7 Ca 103/2008 - 13, Městský soud v Praze na doručence nesprávně označil adresáta, když uvedl: *J. P. nar.: X, nar. X, B. 971, 272 01 Kladno*, a proto není zřejmé, zda bylo usnesení o odmítnutí žaloby doručeno stěžovateli, nar. X, nebo jeho otci, nar. X, a nelze uzavřít, zda toto usnesení nabylo právní moci.

Městský soud v Praze poté doručil stěžovateli usnesení ze dne 29. 8. 2008, č. j. 7 Ca 103/2008 - 13, společně s kopií přípisu Nejvyššího správního soudu.

Podáním ze dne 28. 8. 2009 stěžovatel soudu sdělil, že předmětné usnesení ze dne 29. 8. 2008 obdržel již 4. 9. 2008 a napadl je kasační stížností, která dosud nebyla vyřízena. Stěžovatel konstatoval, že kasační stížnost proti usnesení ze dne 29. 8. 2008 podal on a trvá na ní, stejně jako trvá na žádosti o osvobození od soudních poplatků. K tomuto podání stěžovatel přiložil plnou moc udělenou jeho otci Ji. P., nar. X.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 24. 11. 2009, č. j. 7 Ca 103/2008 - 34, žádost stěžovatele o osvobození od soudních poplatků zamítl. V odůvodnění uvedl, že stěžovatele vyzval k vyplnění potvrzení o osobních, majetkových a výtěžkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků, avšak stěžovatel vyplněný formulář zpět soudu nezaslal, s poukazem na to, že je nárokováno osvobození od soudních poplatků podle zákona o soudních poplatcích. Stěžovatel netvrdil skutečnosti rozhodné pro posouzení žádosti o osvobození od soudních poplatků a tyto skutečnosti neprokázal, proto mu soud osvobození od soudních poplatků nepřiznal. Soud dále konstatoval, že toto řízení není totožné s řízením ve věci náhrady škody způsobené při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím, rozhodnutím o vazbě nebo nesprávným úředním postupem. Ustanovení § 11 odst. 1 písm. g) a odst. 3 písm. a), c) a f) zákona o soudních poplatcích proto v daném případě soud nemohl aplikovat.

Proti tomuto usnesení podal stěžovatel včas kasační stížnost, ve které namítal, že v žalobě učinil návrh na osvobození od soudních poplatků na základě § 11 odst. 1 písm. g) a odst. 3 písm. a) a c) zákona o soudních poplatcích. Uvedl, že „soud tento návrh akceptoval a z těchto důvodů lze považovat usnesení za nezákonné, neboť je činěno až v napadeném usnesení“. Do této doby Městský soud v Praze podle názoru stěžovatele návrh respektoval, a proto nejsou dány zákonné důvody „je nyní odmítnout“. Stěžovatel konstatoval, že „nezákonnost odůvodnění usnesení, kterou se žádost žalobce odmítá je nedůvodná, bezpředmětná a zmatečná, neboť žalobce žádnou žádost nepředložil a pouze učinil návrh v žalobě, která byla akceptována, a proto není co zamítat. Zmatečnost je doložena v odůvodnění s odkazem na § 36 odst. 3 s. ř. s.“. Stěžovatel dále namítal, že soud je povinen respektovat ustanovení zákona

o soudních poplatcích. Zpochybnil tvrzení soudu, že „se nejedná o nezákonné rozhodnutí a nesprávný úřední postup, protože soud zásadně odmítá ve věci jednat a žalobu vyřešit“. Poukázal na to, že v žalobě požadoval postup podle § 38, § 51 a § 56 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) a dosud nebyla vyřízena kasační stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 8. 2008, č. j. 7 Ca 103/2008 - 13, a proti usnesení ze dne 17. 2. 2009, č. j. 7 Ca 103/2008 - 21. Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil.

Dne 22. 2. 2010 byla věc předložena Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o kasační stížnosti proti usnesení Městského soudu v Praze č. j. 7 Ca 103/2008 - 34, ze dne 24. 11. 2009.

Při posuzování přípustnosti kasační stížnosti vycházel Nejvyšší správní soud ze své konstantní judikatury, podle které *v řízení o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu žalobce na osvobození od soudních poplatků není třeba trvat na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení advokátem* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 10. 2007, č. j. 1 Afs 65/2007 - 37, www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Městského soudu v Praze ze dne 24. 11. 2009, č. j. 7 Ca 103/2008 - 34, v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že ji stěžovatel podal z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení*. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. *kasační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé*.

Kasační stížnost není důvodná.

Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. *účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Přiznané osvobození kdykoliv za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka přiznané osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly*.

Stěžovatel v žádném ze svých podání, ani v kasační stížnosti netvrdil, ani nedokládal, že nemá dostatečné prostředky, a setrvalé nárokoval osvobození od soudních poplatků ze zákona. Nesplnil tak svou zákonnou povinnost podle § 36 odst. 3 s. ř. s. soudu prokázat, že nemá dostatečné prostředky, soud tudíž nemohl jeho návrhu vyhovět.

Námítce stěžovatele, že je od soudních poplatků osvobozen podle § 11 odst. 1 písm. g) a odst. 3 písm. a), c) a f) zákona o soudních poplatcích, Nejvyšší správní soud nepřisvědčil.

Podle § 11 odst. 1 písm. g) zákona o soudních poplatcích *od poplatku se osvobozují řízení ve věcech náhrady škody způsobené při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím, rozhodnutím o vazbě*

nebo nesprávným úředním postupem. Podle § 11 odst. 3 téhož zákona osvobození podle odstavců 1 a 2 se vztahuje, s výjimkou dědického řízení, i na řízení a) o návrhu na nařízení předběžného opatření, b) před odvolacím soudem, c) o povolení obnovy, d) o žalobě pro zmatečnost, e) před dovolacím soudem, f) o kasační stížnosti, g) o výkon rozhodnutí, b) exekuční.

V posuzované věci podal stěžovatel žalobu proti rozhodnutí správního orgánu (konkrétně proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 4. 2008, č. j. 50777/2008/KUSK, jímž žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Kladna ze dne 10. 12. 2007, č. j. Výst.1057/06/Če/330, Výst.4306/07/Če/330, kterým bylo přerušeno kolaudační řízení stavby „Rodinný dům, elektropřípojka v B. ulici v Kladně - Dubí“ do 31. 5. 2008). Nejedná se tedy o řízení ve věcech náhrady škody způsobené při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím, rozhodnutím o vazbě nebo nesprávným úředním postupem, a ustanovení § 11 odst. 1 písm. g) zákona o soudních poplatcích se proto na posuzovaný případ nevztahuje.

Zpochybňuje-li stěžovatel závěr soudu, že se nejedná o řízení ve věcech náhrady škody způsobené při výkonu veřejné moci nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, ani z této argumentace nelze pro stěžovatele nic vytěžit. Aplikaci uvedeného ustanovení na projednávanou věc totiž není možné dovodit ani z toho, že deklarování nezákonnosti rozhodnutí správního orgánu soudem patří mezi předpoklady pro vznik nároku na náhradu škody způsobené při výkonu veřejné moci.

Nejvyšší správní soud k tomu doplňuje, že řízení o náhradě škody je zcela odlišným typem řízení, k němuž nejsou příslušné soudy ve správním soudnictví, neboť tento předmět řízení nelze podřadit pod ustanovení § 4 s. ř. s., ale soudy, které rozhodují v občanském soudním řízení.

S ohledem na tuto skutečnost se na posuzovaný případ nemůže vztahovat ani ustanovení § 11 odst. 3 zákona o soudních poplatcích, které lze použít pouze v případě, že je prvotní soudní řízení osvobozeno od soudního poplatku podle § 11 odst. 1 nebo 2 zákona, což není tento případ. Uvedená kasační námitka proto nebyla shledána důvodnou.

Není-li řízení o soudního poplatku osvobozeno ze zákona, může účastník řízení dosáhnout individuálního osvobození od soudních poplatků, které je pro řízení ve správním soudnictví upraveno v ustanovení § 36 odst. 3 s. ř. s. Uplatnění tohoto ustanovení v odůvodnění napadeného usnesení proto v žádném případě nepředstavuje pochybení, natož aby dokládalo zmatečnost, jak namítal stěžovatel.

Nejvyšší správní soud dále zkoumal postup Městského soudu v Praze a neshledal žádná natolik závažná pochybení, která by mohla mít vliv na správnost a zákonnost rozhodnutí o zamítnutí žádosti stěžovatele o osvobození od soudních poplatků.

Městský soud v Praze pochybil při doručování jednotlivých přípisů a rozhodnutí, které adresoval buď J. P., nar. X, nar. X, nebo přímo otci stěžovatele Ji. P., X, a to v době, kdy ještě nebyla ve spisu založena příslušná plná moc.

V případě usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 8. 2008, č. j. 7 Ca 103/2008 - 13, byla na obálce uvedena obě data narození, proto Nejvyššímu správnímu soudu vyvstala pochybnost, zda bylo toto usnesení stěžovateli doručeno. Na jeho pokyn tak Městský soud v Praze opětovně zaslal předmětné usnesení stěžovateli, který v reakci na to sdělil, že shodné usnesení obdržel již 4. 9. 2008. Na základě tohoto tvrzení stěžovatele, které koresponduje

s datem doručení uvedeným na doručence založené ve spisu, Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 8. 2008, č. j. 7 Ca 103/2008 - 13, bylo stěžovateli doručeno dne 4. 9. 2008 a téhož dne nabylo právní moci.

Městský soud v Praze v souladu s názorem Nejvyššího správního soudu, vyjádřeným v přípisu ze dne 22. 6. 2009, č. j. 4 As 20/2009 - 29, znovu rozhodl o žádosti stěžovatele o osvobození od soudních poplatků usnesením ze dne 24. 11. 2009, č. j. 7 Ca 103/2008 - 34, aniž přihlížel k předchozímu usnesení ze dne 17. 2. 2009, č. j. 7 Ca 103/2008 - 25. Pozdější rozhodnutí o žádosti o osvobození od soudních poplatků nahrazuje rozhodnutí předchozí, proto se Nejvyšší správní soud usnesením Městského soudu v Praze ze dne 17. 2. 2009 dále nezabýval. Jen na okraj doplňuje, že kasační stížnost proti tomuto usnesení byla vyřízena zmíněným přípisem ze dne 22. 6. 2009, č. j. 4 As 20/2009 - 29.

K námitce stěžovatele, že Městský soud v Praze akceptoval či respektoval jeho návrh na osvobození od soudních poplatků obsažený v žalobě, Nejvyšší správní soud podotýká, že Městský soud v Praze žalobu odmítl, a proto se otázkou placení soudního poplatku v rámci řízení o žalobě vůbec nezabýval. Stěžovatel z tohoto důvodu ani nebyl v žalobním řízení vyzván k zaplacení soudního poplatku, případně k doložení svých majetkových poměrů. Tato skutečnost nicméně nemůže vést k závěru, že stěžovatel byl v řízení o žalobě od soudních poplatků osvobozen.

Za dané procesní situace shledal Nejvyšší správní soud správným závěr Městského soudu v Praze, že stěžovatel nemůže být od soudních poplatků osvobozen, neboť netvrdil, ani neprokázal, že nemá dostatečné finanční prostředky. Na okraj lze poznamenat, že Městský soud v Praze nemohl žádosti o osvobození od soudních poplatků pro řízení o kasační stížnosti proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 8. 2008, č. j. 7 Ca 103/2008 - 13, vyhovět také proto, že tato kasační stížnost byla podána opožděně (viz níže), a tudíž zjevně nemohla být úspěšná.

Námítky proti postupu správního orgánu, námítky směřující proti rozhodnutí o odmítnutí žaloby, ani námítky související se stěžovatelovými požadavky postupu podle § 38, § 51 a § 56 s. ř. s. nejsou pro posouzení důvodnosti kasační stížnosti ve věci soudního poplatku relevantní, proto se jimi kasační soud nezabýval.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že nezjistil namítanou nezákonnost napadeného rozhodnutí, ani naplnění kasačního důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., a proto kasační stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 24. 11. 2009, č. j. 7 Ca 103/2008 - 34, podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

Dále Nejvyšší správní soud posuzoval kasační stížnost stěžovatele proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 8. 2008, č. j. 7 Ca 103/2008 - 13, a shledal, že byla podána opožděně. Otázka osvobození či neosvobození stěžovatele od soudních poplatků nemůže na této skutečnosti nic změnit, proto Nejvyšší správní soud z důvodu procesní ekonomie a rychlosti řízení o této kasační stížnosti bez dalšího rozhodl, ačkoliv mu Městským soudem v Praze přímo k rozhodnutí předložena nebyla.

Z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že napadené usnesení ze dne 29. 8. 2008 bylo stěžovateli doručeno dne 4. 9. 2008, jak vyplývá z doručenky založené v soudním spisu a z tvrzení stěžovatele v jeho podání ze dne 28. 8. 2009.

Napadené rozhodnutí obsahuje řádné poučení o lhůtě k podání kasační stížnosti, ve kterém je v souladu s § 106 odst. 2 s. ř. s. správně uvedeno, že kasační stížnost proti tomuto usnesení lze podat ve lhůtě dvou týdnů po jeho doručení, a to u Městského soudu v Praze.

Podle § 40 odst. 1 s. ř. s. lhůta stanovená tímto zákonem, výzvou nebo rozhodnutím soudu počíná běžet počátkem dne následujícího poté, kdy došlo ke skutečnosti určující její počátek. To neplatí o lhůtách stanovených podle hodin.

Podle § 40 odst. 2 s. ř. s. lhůta určená podle týdnů, měsíců nebo roků končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje s dnem, který určil počátek lhůty. Není-li takový den v měsíci, končí lhůta uplynutím posledního dne tohoto měsíce.

Podle § 40 odst. 4 s. ř. s. lhůta je zachována, bylo-li podání v poslední den lhůty předáno soudu nebo jemu zasláno prostřednictvím držitele poštovní licence, popřípadě zvláštní poštovní licence anebo předáno orgánu, který má povinnost je doručit, nestanoví-li tento zákon jinak.

Jak již bylo výše uvedeno, napadené rozhodnutí bylo stěžovateli doručeno ve čtvrtek dne 4. 9. 2008. Lhůta dvou týdnů k podání kasační stížnosti počala běžet v pátek dne 5. 9. 2008 (§ 40 odst. 1 s. ř. s.) a skončila ve čtvrtek dne 18. 9. 2008 (§ 40 odst. 2 s. ř. s.).

K zachování lhůty pro podání kasační stížnosti bylo třeba, aby nejpozději dne 18. 9. 2008 byla kasační stížnost předána soudu, nebo soudu zaslána prostřednictvím držitele poštovní licence, popř. zvláštní poštovní licence, anebo předána orgánu, který má povinnost podání doručit. Z obsahu spisu však vyplývá, že podání, jež Městský soud v Praze považoval za kasační stížnost, bylo podáno k doručení tomuto soudu na poště 272 03 Kladno 3 pod č. R008917 až dne 8. 10. 2008, tedy opožděně.

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost stěžovatele proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 8. 2008, č. j. 7 Ca 103/2008 - 13, odmítl podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 téhož zákona, neboť byla podána opožděně.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 a 3 s. ř. s. za použití ustanovení § 120 téhož zákona. Protože úspěšnému žalovanému v tomto řízení žádné náklady nad rámec plnění běžných povinností nevznikly, stěžovatel s jednou kasační stížností nebyl úspěšný a jeho druhá kasační stížnost byla odmítnuta, Nejvyšší správní soud vyslovil, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 17. března 2010

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu